

Toiminta 2010

Kehitysvammaisten Tukiliiton kurssit, koulutukset ja tapahtumat

Tapahtumajärjestäjäkoulutus

Aika: 17.-18.4.2010

Paikka: Oulun seutu

Sinä innokas tuleva tai jo oleva yhdistyksen tai järjestön puuhahminen! Tule hakemaan ideoita ja eväitä tapahtumien ja toiminnan järjestämiseen omalle alueellesi. Koulutuksessa käydään läpi lapsiperheille suunnatun tapahtuman suunnittelu ja toteutus.

Lisätiedot:

Ritva Stii, ritva.stii@kvtl.fi, 0207 718 225
Henna Ikavalko, henna.ikavalko@kvtl.fi,
0207 718 302

Liittokokous

Aika: 29.5.2010

Paikka: Tampere-talo, Tampere

Lisää tietoa talven ja kevään kuluessa

Vaihtumat - Voimavarat - Vuorovaikutus - tukipiirien alueelliset kehittämispäivät vuonna 2010

30.-31.1. Pohjoislaaset-09, Keski-Suomi, Pirkanmaa ja Satakunta:
Fontana Keuruusella, KEURUU

Lisätietoja Laura Tuominen-Lozic puh.
0207 718 255 ja laura.tuominen-lozic@kvtl.fi

5.-6.2. Etelä-Häme, Uusimaa ja Varsinais-

Suomi:
Loma- ja kurssikeskus Omela, TUUSULA

(Päivät aloitetaan perjantaina klo 16.00 sunnuntai ohjelmalla)
Lisätietoja Salla Pyykkönen puh. 0207

17.-18.4. Pohjois-Karjala, Pohjois- ja Etelä-Savo ja Kymi: paikka avoin

Lisätietoja Maria Ruuskanen puh. 0207
718 253 ja maria.ruuskanen@kvtl.fi

20.-21.11. Lappi: Pontana Spahoteli Ylläs Saaga, Ylläsjärvi.

Lisätietoja Maire Pallari puh. 0207 718 251 ja maire.pallari@kvtl.fi

16.-17.10. Kainuu ja Pohjois-Pohjanmaa: paikka avoin

Lisätietoja Ritva Stii puh. 0207 718 254 ja

Matkkeen Ruskan lomo-kurssilla elettiin pohjoisen tunnelmissa v. 2006. Kuvaja Janne Ruotsalainen.

ritva.stii@kvtl.fi

Kehittämispäivillä perheydän viestinnän sekä järjestö- ja verkostotyön tarjomin mahdollisuuksiin yksilölle ja yhteisölle. Lisätietoja ohjelmasta, ilmoittautumisesta ja osallistumismaksusta a lueen aluekoordinaattoreilta. Lisäksi tietoa päivitetään liiton nettikalenterin www.kvtl.fi/tapahtumat

Tervetuloa virkistymään, keskustelemaan ja vaihtamaan!

Sisarus-seminaari

Aika: 27.4.2010

Paikka: Juvonen-kokouskeskus, Akerlundinkatu, Tampere

Järjestäjät: Rinnekoti-Säätiön Lasten koulutuskoti ja Kehitysvammaisten Tukiliitto ry

Seminaari on tarkoitettu sosiaali-, terveys-, kasvatusta- ja kuntoutusalan ammattilaisille ja perheille sekä kaikille muille aiheesta kiinnostuneille. Seminaarissa käsitellään muun muassa vammaisen tai pitkäikäisäisänsä lapsen / nuoren sisarusten tukemista.

Ilmoittautumisesta ja osallistumismaksuksista tiedot myöhemmin myös järjestäjien kotisivuilla.

Lisätiedot: koulutussuunnittelija Pia Mölsä puh. 0207 718 328 / pia.molsa@kvtl.fi

IKI-Instituutin sopeutumismennuskurssit

Ensietokurssit 2010

Ensieto I

1.2.-5.2. Syntyneissä todetut kehitysvammat ja kurssitarjonta.

Ensieto II
22.3.-26.3. Leikkijäissä todetut kehitysvammat / kehitysviive

Ensieto III
19.4.-23.4. Syntyneissä todetut kehitysvammat

Ensieto IV
3.5.-7.5. Leikkijäissä todetut kehitysvammat / kehitysviive

Ensieto V
13.9.-17.9. Syntyneissä todetut kehitysvammat

Ensieto VI
25.10.-29.10. Leikkijäissä todetut kehitysvammat / kehitysviive

Kurssipaikka: Merttorannan kurssikeskus, Jämijärvi

Osallistumismaksu on 2 950 euroa/perhe. Osallistumismaksu sisältää koko perheen

täysihoitoon, lastenhoitoon ja ohjelmaan.

Kurssille haetaan IKI:n Ensietieto hakulomakkeella viimeistään 1/2 kuukautta ennen kurssin alkua. Hakulomake on kotisivuillamme www.kvtl.fi/sivu/Ensietokurssit.

Kurssit ovat sopeutumisen ohjelmia. Ohjelmaan sisältyvät muun muassa terveydenhuollon ammattilaisten, fysioterapeuttien tai kuntoutuksijaan sekä puheterapeuttien osuudet. Lisäksi tietoa puhetta tukevista ja korvaavista kommunikatiivisista menetelmistä, ajankohtaisista palveluista, sisaruudesta, yhdistystoiminnasta, jaksamisesta ja perhedynamiikasta.

Perhe voi hakea maksusitoumista kurssille oman kunnan sosiaalitoimen vammaispalvelusta vammaispalvelun tai kehitysvammaisten perusteella tai hoitavaltalta taholta terveydenhuoltoain perusteella.

Lisäohjeita IKIstä: Soiliikki A.lanne, 0206 90 281, soiliikki.alanne@kvtl.fi.

IKI:n perheiden pääsääntö ja kehitysvammaisten aikuisten joulunajan tapaamiset varmistuvat myöhemmin. Näitä vertaistapaamiset eivät ole sopeutumismennusta.

Kehitysvammaisten Tukiliiton IKI-Instituutin järjestämät Kelan rahoittamat sopeutumismennuskurssit

IKI-Instituutti järjestää lasten, nuorten ja aikuisten perhekurssuja sekä aikuisten kurssuja.

Kela edellyttää hakijan olevan vaikeavammaisen ja saavan vähintään korotettua vammausrahaa tai eläkkehensaajan hoitotukea. Kurssit ovat pääasiainnaisesti vaikeavammaisten lääkinnällistä kuntoutusta ja vain parilla kurssilla on yksi harkinnanvarainen paikka. Kurssit ovat myös Kelan sivuilla www.kela.fi, josta löytyy lisätietoa kurssista kurssinumerolla kohdasta kuntoutus ja kurssitarjonta.

Hakeminen kurssille:
Kurssille haetaan Kelan lomakkeella Ku102. Lomakkeen saa Kelan toimistoista sekä nettisivulta www.kela.fi/lomakkeet.

Hakemusten liitteenä tulee olla voimassaoleva lääkäriin B-lausunto tai kuntoutussuunnitelma. Liitteessä tulee olla suostus Kelan sopeutumismennuskurssille.

Hakemukset lähetetään Kehitysvammaisten Tukiliiton IKI-Instituuttiin esivaltantaa varten ennen hakuaajan päättymistä. Jos hakemus toimitetaan paikallisestään kautta, kannattaa varmistaa, että hakemus ehtii ajoissa IKI-Instituuttiin.

Kelan korvaama kurssi on kurssilaisille maksuton. Kurssilaiset voivat hakea kurssin jälkeen Kelalta korvauksia matkustannuksista sekä kuntoutustarhaa korvaav-

senä kurssin ajalta aiheutuneista ansionmenetyksistä.

Lisätietoja kurseista ja hakumennetelystä: IKI / Soiliikki Alanne
Pinninkatu 51, 33100 Tampere
puhelin 0206 90 281, soiliikki.alanne@kvtl.fi

Kelan kurssit

Alle kouluikäiset ja kouluikäiset

Kelan kurssi nro 35006

Kehitysvammaisten Rettilasten kommunikointi-perhekurssi

14.-17.4.2010 ja 1 kotikäynti vuoden 2010 aikana. Haku päättyy 14.01.2010, Kyöpylähoitelli Peurunka.

Kurssi on tarkoitettu ensisijaisesti Rettilä oireyhtymää sairastaville lapsille, nuorille ja heidän perheilleen. Kurssi on kohdennettu vuonna 2010 13 - 24-vuotiaille lapsille ja nuorille.

Kurssin tavoite on kommunikointi ja vuorovaikutuskeinojen lisääminen sekä niiden soveltaminen kotiympäristöön.

Kelan kurssi nro 35003

Alle kouluikäisten kehitysvammaisten lasten perhekurssi

17 - 21.5.2010 ja 17 - 20.1.2011, haku päättyy 17.2.2010, Kyöpylähoitelli Peurunka.

Kurssi on alle kouluikäisille moni- ja kehitysvammaisille lapsille perheineen. Etusijalla ovat lapset, jotka eivät pysty liikkumaan ja toimimaan ilman erityistä tukea tai apuvälineitä.

Kurssin tavoite on koko perheen toimintakyvyn tukeminen ja yhteinen harrastaminen. Mukana myös kommunikointi- ja ajankohtaisiin palveluihin liittyvää tietoa.

Kelan kurssi nro 35005

Kouluikäisten kehitysvammaisten lasten perhekurssi

14.-18.6.2010 ja 24.-27.1.2011. Haku päättyy 15.3.2010, Kyöpylähoitelli Peurunka.

Kurssi on kouluikäisten moni- ja kehitysvammaisten lasten perheille. Etusijalla ovat lapset, jotka eivät pysty liikkumaan ja toimimaan ilman erityistä tukea tai apuvälineitä.

Kurssin tavoite on koko perheen toimintakyvyn tukeminen, yhteinen harrastaminen ja toimiminen.

Aikuiset

Kelan kurssi nro 34999

Kehitysvammaisten aikuisten arjenhallintakurssi

31.5.-4.6.2010 ja 14.-17.2.2011. Haku päättyy 26.2.2010. Kuntoutuskeskus Kankaanpää. Kurssi on nuorille ja aikuisille, jotka tarvitsevat tukea arkielämänsä hallintaan. Taavoitteena on arjen askareista itsenäisessä selviytymisen ja toimintamääristön laajentaminen.

Kelan kurssi nro 34995

Kehitys- ja puhevammaisten aikuisten arjenhallintakurssi

2.-6.8.2010 ja 7.-10.3.2011. Haku päättyy 3.5.2010. Kuntoutuskeskus Kankaanpää. Kurssi on nuorille ja aikuisille, jotka tarvitsevat tukea vuorovaikutustaitoihin ja itsenäisyyteen. Etusijalla henkilöt, jotka eivät pysty riittävästi ilmaisemaan itseään puheella ja jotka tarvitsevat puhetta korvaamaan tai tukemaan muita kommunikatiivon menetelmiä.

Kurssi on perheille, joiden erityislapsen haastava käyttäytyminen ilmenee esimerkiksi jylkkäytynä tai vetäytyneenä sosiaalisista tilanteista ja vuorovaikutukseen liittynään tuen tarpeena.

Tavoitteena on koko perheen jaksamisen tukeminen sekä perheen keskinäisen vuorovaikutuksen ja kommunikoinnin parantaminen.

Kelan kurssi nro 35011

Haastavien kehitysvammaisten lasten perhekurssi

6.-9.9.2010 ja 7.-11.2.2011. Haku päättyy 7.6.2010. Merritörrän kurssikeskus, Jämsäjärvi.

Kurssi on perheille, joiden erityislapsen haastava käyttäytyminen ilmenee esimerkiksi jylkkäytynä tai vetäytyneenä sosiaalisista tilanteista ja vuorovaikutukseen liittynään tuen tarpeena.

Tavoitteena on koko perheen jaksamisen tukeminen sekä perheen keskinäisen vuorovaikutuksen ja kommunikoinnin parantaminen.

Kankaanpää.

Kurssi on aikuisille (18 vuotta täyttäneille), joilla on mielenterveyden tukemisen tarvetta sekä heidän vanhemmilleen tai muille huoltajille.

Kurssin tavoite on psykologiallinen kuntoutuminen keinoina mielenterveyttä ylläpitävien tekijöiden tukeminen ja rakentaminen. Kuntoutujan elämänlaadun ja -hallinnan kohentaminen. Antaa läheisille keinoja tukea kehitysvammaista perheenjäsentä mielenterveyteen liittyvissä kysymyksissä.

Kelan kurssi nro 35002

Kehitysvammaisten aikuisten terveys- ja kuntokurssi

1.-5.11.2010 ja 7.-10.2.2011.

Haku päättyy 2.8.2010. Rokuan Kuntokeskus, Vaala

Kurssi on aikuisille, joiden toimintakyky alkaa heikentyä ikääntymisen myötä.

Kurssin tavoite on ikääntymisen myötä lisääntyvien terveysriskien ennakointinen sekä oman kunnon ja terveyden ylläpidon tärkeiden huomioiminen kesti-ässä.

Pienet kehitysvamma-ryhmät 2010

Perhetapaamiset

Cornelia de Lange -oireyhtymä 6.2.2010, Lempäälä

Hakuaika 13.1. mennessä.

Rubinstein-Taybi-oireyhtymä 13.2.2010, Lempäälä

Hakuaika 20.1. mennessä.

Kromosomi 18-oireyhtymät ja Rengaskromosomi 22, 2.10.2010, Lempäälä

Hakuaika 15.9. mennessä.

Perhetapaamisissa on mahdollisuus tavata muita perheitä, joiden lapsella on sama oireyhtymä. Aamupäivällä on vanhemmille alustus ja keskustelua sekä lapsille omaa ohjelmaa. Itäpäivällä on kaikille yhteistä toimintaa perhesirkuksen merkeissä. Perhetapaamiset ovat maksuttomia ja sisältävät lasten ja vanhempien ohjelman, lounaan ja iltapäiväkahvin. Osallistujat hoitavat itse mahdollisen yöpymisen.

Kurssipaikka on Lasten kulttuurikeskus Pii Poo, Lempäälä. Pii Poo sijaitsee Ideaparkin liikekaupungissa, kts. www.lastenpipo.fi.

Kelan kurssi nro 35006

Reti- nuorten kommunikointi- perhekurssi

14.4.-17.4.2010. Kylpylähotelli Peurunka Haku ika 14.1. mennessä

Kurssi on suunnattu ensisijaisesti Retin oireyhtymä sairastaville (13-24-v) lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen. Kurssin tavoitteena on Reti-työn kommunikointi ja vuorovaikutuskeinojen lisääntyminen. Vanhemmat ja sisarukset saavat tietoa puhe- ja tukevista ja korvaavista kommunikointimenetelmistä sekä oppivat soveltaamaan tätä tietoa kotiympäristön vuorovaikutusta tukevaisi. Kurssin jälkeen kommunikointiasiantuntija tekee kotikäynnin, jonka tarkoituksena on vahvistaa vanhempien taitoja ja varmistaa suunniteltujen kommunikointitaitojen soveltuvuus nuoren ja perheen arkeen.

Kurssilla haetaan Keian hakulomakkeella Kvt102. Tarkeimmat hakuohjeet löytyvät www.kvt.fi/alue/31.

Kurssipaikka on Kylpylähotelli Peurunka, kts. www.peurunka.fi.

Lisätietoja: Solliki Alanne, solliki.k.alanne@kvt.fi, 0206 90 281

Malike

Toimintavälinekoulutus järjestöjen työntekijöille

Aika: 14.-15.1.2010

Paikka: Malike-keskus, Tampere

Koulutus on suunnattu järjestöjen työntekijöille, jotka toimivat erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten kanssa. Tule hakemaan uusia ideoita työhösi. Koulutuspäivän aikana opit tuntemaan ja soveltamaan toimintavälineitä eri käytäntöissä. Toisena koulutuspäivänä teemme retken erityistä tukea tarvitsevien lasten kanssa lähi- maastoon kauden välineitä hyödyntäen.

Osallistumismaksu (sis. koulutuksen, materiaalit, kahvit sekä retkievät retkipäivänä): 90 €/työntekijä. Osa listustumismaksuun ei sisälly majoitusta.

Lisätiedot ja ilmoittautuminen 8.1.2010 mennessä: Antti Tulasal, Malike

Lasten toimintavälinekoulutus

Aika: 25.-26.1.2010

Paikka: Oulu

Työntekijät, tule hakemaan uusia kokemuskoulutuksen toimintavälineiden maailmaan! Koulutus on toiminnallinen. Opit käyttämään ja soveltamaan erilaisia ratkaisuja tallitilakokoukseen. Saat myös kattavan tietoa

paketin turvallisuuden huomioinnista sekä toiminnastamme. Toiminnallinen osuus toteutetaan retkipäivän muodossa 26.1.

Osallistumismaksu (sis. koulutuksen, materiaalit, kahvit sekä retkievät 26.1.): 90 €/työntekijä. Osallistumismaksuun ei sisälly majoitusta.

Yhteistyössä Pohjoja-oppisto.

Lisätiedot ja ilmoittautuminen 13.1.2010 mennessä: Henna Ikkälä, Malike

Ulos talosta, pois pihasta -toimintavälinekoulutus

Aika: 2.-3.2.2010

Paikka: Malike-keskus, Tampere

Koulutukseen ovat tervetulleita sekä ammattilaiset että vaikkeavammaisten aikuisten lähi-ilhimiset. Toimintavälinekoulutus on taidon, taidon ja kokemuksen kiertäytyminen. Koulutuksessa ollut osaa soveltaa ja käyttää toimintavälineitä. Heillä on kotiin lähtönsään vankka tietopaketti välineistöistä ja informaatiota toimintavälinevuo- raamoista. Käymme läpi talvi- ja kesäkauden toimintavälineitä ja teemme retken vaikkeavammaisten aikuisten kanssa talvisen luontoon kauden toimintavälineitä hyödyntäen. Oikeanlainen toimintaväline mahdollistaa liikkumisen ja osallistumisen kaikille.

Osallistumismaksu 90 euroa sisältää kursorimateriaalin, kahvit sekä retkievät toisena koulutuspäivänä. Koulutukseen otetaan 14 henkilöä ilmoittautumisjärjestyksessä.

Lisätiedot ja ilmoittautuminen 15.1.2010 mennessä: Tanja Tauria, Aikuis-Malike

Perheiden laskettelulauantai

Aika: 13.2.2010

Paikka: SerenaSki, Espoo

Tule katsomaan ja kokeilemaan, mitä mahdollisuuksia soveltava alppihihto tarjoaa teidän erityistä tukea tarvitsevalle perheellemme. Mukana myös muita Malikkeen talvisia toimintavälineitä.

Yhteistyössä: VAA. Jaatinen ry, Sokeain lasten tuki ry ja SerenaSki

Lisätiedot: Antti Tulasal, Malike

Action-verkoston tapaaminen

Aika: 24.-25.2.2010

Paikka: Malike-keskus, Tampere

Mitä kuuluu, Action-koulutuksen käynnistä Tule vaihtamaan kokemuksia ja päivittämään tietojasi yhdessä Malikkeen ja muiden actionverkoston lasten kanssa. Kuulet myös Malikkeen ajankohtaisista asioista ja pääset testaamaan uusia välineitä. Voit osallistua 25.2. Söpöä sisällä -pelikoulutukseen, tai tulla mukaan retkelle, jossa kokeillaan eri-

laisia talvivälineitä spesiaalilasten kanssa. Verkostotapaaminen on maksuton.

Lisätiedot ja ilmoittautumiset 8.2.2010 mennessä: Henna Kävalko, Malike

Säpinää sisällä - koulutus helposti sovellettavien peleihin

Säpinää sisällä on Aikuis-Malikehen, SOLIAn ja Suomen Vammaisurheilu- ja -liikunta VAA ry:n yhteinen kolmevuotinen pelilaukkukoulutus, jossa perehdytään puhallustikan, tarkkuusboocian, sisäcurlingin, pöytäkeilailun ja pöytäpelien välineisiin ja ohjaukseen.

Koulutuksessa annetaan myös vinkkejä edullisten pelivälineiden valmistamiseen. Pelilaukkuja voi vuokrata Malike- ja Soliavuokraamoista. Säpinää sisällä -pelilaukkukoulutuksen peilit ovat kokeiltavana lisäksi vammaisurheilujärjestöjen Sporttoritapahtumissa. Koulutus kestää kolme tuntia ja sen hinta on 15 euroa per henkilö. Koulutukseen otetaan enintään 20 osallistujaa

Aika: 25.2.2010 klo 9.00–12.00

Paikka: Aalapa/palloilusalu, Ratapihankatu 55, Tampere

Lisätiedot ja ilmoittautumiset 10.2. mennessä: Tanja Tauria, Aikuis-Malike

Aika: 2.3.2010 klo 17–20

Paikka: Kaatron koulun liikuntasali, Suonenjoki

Lisätiedot ja ilmoittautumiset 16.2.2010 mennessä: Anu Hämäläinen, anu.hamalainen@neuron.fi tai 050 5632 087

Lumihiukuntapöytä lapsille ja aikuisille

Aika: 20.3.2010 klo 11–15

Paikka: Vuokatintie, Vuokatti

Liikutaan luvussa yhdessä! Tule Vuokattiin kokeilemaan soveltavaa alppihihtoa ja lumilautailua, lumikenkäilyä, murtoomaahiihtoa ja vaikkamitä talvisia lajeja. Varaa maksetun yksilöllinen opetus soveltaaan lasten kettelun, jos haluat päästä asiassa pintaa syvemmälle. Teemme päivän aikana myös kaksi lyhyttä hihtotoketta, jossa voidaan testata hihtokelkkoja. Pulkkamäki löytyy myös perheen pienimmille. Tule tapaamaan tuttuja ja uusia ihmisiä!

Luovassa myös erilaisia lajifestiivitä.

Tapahtuma on maksuton.

Yhteistyössä Kainuun CP-yhdistys ry, Kainuun Kehitysvammaisten Tukiry, Viesti- ja Kainuun-hanke, Vuokatintie. Ai-voihauvus- ja dysfasialitro ry ja Suomen CP-litro RY.

Lisätiedot ja alppiilajien opetuksen

Kaikki liikat lenkille, aikuisille

Aika: 22.5.2010 klo 12–18

Paikka: Pyykkiki, Tampere

Liikojen Lenkki on vuosittain Tampereella järjestettävä naisten kuntoilun suurpöytäpöytä, johon osallistuu vuosittain yli 10 000 liikunnasta ja hyvinvoinnistaan kiinnostunutta naista.

Tarjolla Lenkin perinteitä kummitoiten liikkumisen ratkaisuihin klo 11 alkaen. Klo 13 lähdetään ottamaan auringosta ja lumihan-gesta mittaa hihtotokelle! Menään hiihtotauvaelle koke perheen voimin. Ota omat suliset ja saavat mukaan, ja lapsille so- vretaan hiihtoon sopiva menopelit yksilöllisellä tukiratkaisuin varustettuna. Tällä reissulla edetään lasten ehdoilla, ja niinpä mat-ka on määräävätkä merkittävampi! Retken aikana nautitaan kahvit luonnon helmassa. Nuorisokeskus Oivangissa on myös mahdol- lisuus majoittua (puh. 040 860 8608) oma- kustanteisesti.

Yhteistyössä Nuorisokeskus Oivanki.

Osallistumismaksu (sis. ohjelmaa, lounaan ja kahvit): 20 €/2 hiiää, 30 €/3 hiiää tai isom- mat perheet. Huomi! Jos et ruokaile, ja etkä osallistu hiihtoreissulle, niin tapahtuma on maksuton.

Lisätiedot ja ilmoittautumiset 12.3.2010 mennessä: Henna Kävalko, Malike

Tapahtumajärjestäjäkoulutus aikuisille

Aika: 17.–18.4.2010

Paikka: Oulun seutu

Sinä innokas tuleva tai jo oleva yhdistyksen tai järjestöjen puuhaihminen! Tule hakemaan ideoita ja eväitä tapahtumien ja toiminnan järjestämiseen omalle alueellesi. Koulutus- sessa käydään läpi tapahtuman suunnitte- lu ja toteutus.

Järjestäjä Kehitysvammaisten Tukiliitto ry.

Lisätiedot: Henna Kävalko, Malike

Isalimesta vauhtia kesääni!

Aika: 15.5.2010

Paikka: Kankaan urheilualue/Liikuntahal- li, Isalmi

Tule virittämään kesätunnelmiin ja ko- keilemaan sopivia ratkaisuja kesähiik kumi- seen! Vinkkejä saat esimerkiksi pyöräilyn ja maastossa liikkumiseen, sekä yksilöllis- in tukiratkaisuihin. Meno ja meiningit – siitä se kesäkuusi alkaa! Tapahtumassa on myös muuta ohjelmaa.

Tapahtuma on maksuton.

Yhteistyössä alueelliset vammais- ja kan- santerveysyhdistykset sekä Isälmen kau- pungin vapaa-aikatoimi.

Lisätiedot: Marija Lipponen, Vammaisneu- voston pj. Puh. 044 3737 370 tai Tuomas Kaihua, Malike

te. Koulutuksessa ollut osaa soveltaa ja käyt- tää toimintavälineitä. Hänellä on kotiin läh- tessään vankka tietopankki välineieto- urta ja informaatiota toimintavälinevuo- raamoista. Käymme läpi kesä- ja talvikau- kuiset tai Antti Tulasllo, Malike (perheet).

26.5.2010 mennessä ilmoittautuneet saavat rintanumerot ja kisoohjeet postitse kotiin! Tunnetaan toimintaväline mahdol- listaa liikkumisen ja osallistumisen kaikille.

Osallistumismaksu 90 euroa sisältää kurs- sinateriaalin, kahvit sekä retkeväät toisenä koulutuspäivänä. Koulutukseen otetaan 14 henkilöä ilmoittautumistajistuksesta.

Lisätiedot ja ilmoittautumiset 5.5.2010 mennessä: Tanja Tauria, Aikuis-Malike

Hyvän tuulen päivä, lapsille

Aika: 29.5.2010

Paikka: Tampere

Pidetään liittokokouksen yhteydessä Tam- pereella.

Seuraa Malikkeen kotisivuja!

Lisätiedot: Tuomas Käthua, Malike

Pirkan pyöräily, lapsille ja aikuisille

Aika: 1.3.-6.2010

Paikka: Tampere

Pirkan pyöräily on Pirkan Kierroksen yk- si osatapailu. Pirkan Kierros on liikutta- nut 30 vuoden ajan suomalaista ja myös kan- sainvälisiä kuntolijoita. Neljästä osatapah- tumasta on tullut maineikkaita ja arvostet- tuja kuntoluotapahuttimia, joiden suorittami- sesta voi kuka tahansa olla ylpeä! Toivoi- men mukaan erityistä tukea tarvitsevien las- ten perheitä, aikuisia lähi-ihmistien kanssa ja kaikkia pyöräilystä kiinnostuneita. Tule osallistumaan kanssamme erilaisten pyörä- vaihtoehtojen ja lisäratkaisujen avulla.

Mikäli sinulla ei ole omaa pyörää, ota mei- hin yhteyttä ja miertään sinulle sopiva pyö- räilyvaihtoehto. Voit osallistua myös omal- la pyörällä itsenäisesti tai avustajasi kans- sa. Tavoitteenamme on osallistua näytäväl- lä joukolla mukaan tapahtumaan!

Reittivaihtoehtoina on sovellettua n. 10 km:n lenkki, joka toimii aloitteleville pyöräilijöi- le ja hitaammien liikkujille pyörille sekä per- helenkki 43 kma kokeneille ja nopeasti liik- kuville pyöräilijöille. Mahdollistamme osal- listumisesi tapahtumaan mm. ennakkoval- mistelulla, retillä kulkeva la huoltoautol- la ja tuokoreilla. Osallistujien omien avus- tusten avulla on varattu lisäavustajia niin siirtämissin. Vakuutuksen hoitaa jokainen pyöräilijä itse. Polkupyörät kaisuja rajoj- te tuusi.

Osallistumismaksu molemmilla lenkeillä on ennen 26.5.2010 ilmoittautumista 15 €/hen- kilö ja 32 €/perhe. Tämän jälkeen ilmoittau- tuksella 20 €/36 € ja rintanumerot lumaeste-

Osanottomaksu 200 €, sisältää vene- ja lin- ja-ajokuljetukset, ruokailut ja majoitukset. Henkilökohtaiselta avustajalta 100 €, Paik- koja rajoitetusti.

Yhteistyössä Apuväline Lähdemäki.

Hakemukset 9.6.2010 mennessä.

Lisätietoja ja hakulomakkeet: Tanja Tauria, Aikuis-Malike

Syyspäivät

Aika: 2.9.2010

Paikka: Imatrankosken urheilukenttä, Imat- ra

Päivään ovat tervetulleita kaikki erityis- tä tukea tarvitsevat ihmiset. Tule opetajan, avustajan, ohjajan tai vanhempien kans- sa kokeilemaan Malikkeen toimintavälineitä mm. pyöräilyyn ja maastoliikkumiseen.

Tapahtuma on maksuton.

Lisätiedot ja ilmoittautumiset: Raurion toi- mintakeskus, Taina Ahonen puh. 010 387 8350, taina.ahonen@satak.telenlaulu.fi

Lähelle luontoa, aikuiset

Aika: 21.-23.9.2010

Paikka: Ilomantsi, Perkeljärven Kansallis- puisto

Suoko syksyinen luonto meidän poimia vie- lä herkkuaan? Onko Ahti antelas? Lähde mukaan tutustumaan itäisen Pohjois-Kar- lina kauniisiin harjumaaisemiin ja vesistöi- hin. Majoitumme Perkeljärven kansallis- puiston retkeilykeskukseen, josta käsin on mahdollisuus marjastaa, sienestää ja kalas- ta. Retkillä hyödynnämme maastoliikku- misen toimintavälineitä sekä lehteilemme ja testamme erilaisia ratkaisuja marjojen ja sienien poimintaan. Kalastuksessa hyödyn- nämme ponttonilauttaa, jossa kalastus on mahdollista omasta pyörätuolista. Kiiree- tön eräilämiä, maukkas maastossa valmistet- tu ruoka ja lumaova luonto antaminen ovat tämän retken antia. Toivomme mukaan vai- keasti liikuntavammaisia aikuisia.

Osanottomaksu 120 €, sisältää ruokailut, majoituksen, ohjelman välineineen. Henkil- ökohtaiselta avustajalta 60 €. Paikkoja ra- joitettasi.

Yhteistyössä Savotiahkavila Mõhköön Man- ta/Mantan luontopalvelut.

Hakemukset 20.8.2010 mennessä. Lisätie- toja ja hakulomakkeet: Tanja Tauria, Ai- kuis-Malike

Ruskaretki Pudasjärvellä, lapset

Aika: 28.8.-2010 klo 10–16

Paikka: Pudasjärvi

Millainenkohan ruska tulee syksyllä 2010? Lähde viettämään lupsakan toiminnallinen päivä Pudasjärven maisemiin. Houkurel-

taan lähtöpäikalla.

Yhteistyössä SOLJA, CP-liiton aikuistoimin- ta, Pirkan Kierros, Tappara.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset 26.5.2010 mennessä: Susanna Tero, Aikuis-Malike (ai- kuiset) tai Antti Tulasllo, Malike (perheet).

26.5.2010 mennessä ilmoittautuneet saavat rintanumerot ja kisoohjeet postitse kotiin! Tunnetaan Tapparan jääkokepelaajia on auttamassa meitä polkumessissa ja kannusta- massa matkan varrella!

Suvena Sievini, lapset

Aika: 10.7.2010 klo 10–16

Paikka: Loma Hietala, Sievi

Mitä maatilalla tapahtuu kesällä? Lähde viettämään mukavan lupsakka kesäpäivä ja seuraillemaan maatilaa arkea. Turustutaan erilaisiin eläimiin (hevostat, kanit, kanat ja vuohet), ja tretytsä mennään ratsastamaan sekä kärryjelulle. Jos säää suo, niin päästään Waanhan ajan heinähoihin! Välillä ruoka- ilaan ja kahvitellaan.

Kaikkessa toiminnassa kokeillaan erilaisia yksilöllisiä ratkaisuja ja toimintavälineitä maastossa liikkumiseen, ja tietenkin nau- titaan kesästä! Sateen sattuessa puuhaillaan sisätiloissa. Loma Hietalassa on mahdolli- suus myös majoittua (puh: 08) 486 639).

Yhteistyössä Loma Hietala.

Osallistumismaksu (sis. ohjelman, kahvitret- lut ja ruokailun): 25 €/aikunat, alle 12-vuo- tialta 12.50 € ja alle 4-vuotiaat alle 10 euron. Mahdolliset majoitusvaraukset suoraan Lo- ma Hietalasta.

Lisätiedot ja ilmoittautumiset: Henna Ika- valko, Malike

Suuri meriseikkailu, aikuiset

Aika: 17.–19.8.2010

Paikka: Rauma – Merikarvia

Missä maa loppuu ja aava meri alkaa – lähde mukaan Suurelle meriseikkailulle Kyllä- pilhajaan ja Ouraan. Kylmäpöhlä ja on Rau- man saariston uloin luoto, joka sijaitsee noin 10 km päässä mantereelta, eteläisellä Sel- kämerellä. Mantereelta luodolle siirtyminen vesibusilla, majoittuminen yli 36 metriä kor- kean majakan tornin horrellihuoneissa, jois- ta merinäköä. Majakan portaitossa pyö- räiltäisiin siirtytään poraskulkijaan, jol- la mahdollistetaan pääsy majakan huipul- le ja majoituslohjin. Luodon karu kaune- us lumoa, vapauttaa ja vangitsee. Aavaan meren keskellä pimeenässä elokuun illas- sa vilkkuu majakan valo. Päivän sarastassa siirtyimme vesibusilla takaisin mantereel- le, josta matka jatkuu inva-varusteisella lin- ja-autolla kohti Merikarviaa. Merikarvia lta venekuljetus keskelle karun kauniista meri- maisemaa Ouralaluodolle. Ourassa yövyimme vanhalta luotituvalta retkiloosuhteissa.

laan ahdin antimia, liikutaan vesillä ja kalastellaan erilaisia ratkaisuja hyväksi käyttäen. Käyttöön myös maaston puolella kokeilemassa toimintavälineitä.

Jos saadaan saalista, niin tehdään niistä hiihko-palaa. Kalasoppaa maistellaan joka tapauksessa päivän aikana, vaikka kalaa ei olisiakaan! Osallistumismaksu (sis. ohjelman, lounaan ja kahvitilauksen): 20 €/2-3 hlö., 30 €/isommat perheet.

Lisätiedot ja ilmoittautumiset: Tuomas Kaihua, Malike

Malike Kela-kursseilla

Malike on vuonna 2010 mukana seuraavilla IKI-instituutin järjestämällä Kela- kursseilla Kyöpy-lähtöillä Peuringassa Laukaassa:

11.-14.1. Alle kouluikäisten kehitysvammaisten lasten perhekurssi, jatko-osa.

18.-21.1. Kouluikäisten kehitysvammaisten lasten perhekurssi, jatko-osa.

17.-21.5. Alle kouluikäisten kehitysvammaisten lasten perhekurssi.

14.-18.6. Kouluikäisten kehitysvammaisten lasten perhekurssi.

Aikuis-Malike on järjestämässä yhteistyössä myös:

Toimintavälinekoulutuksia

Aika: 4.-5.2.2010

Paikka: Malike-keskus, Tampere

Yhteistyössä: Takka-projekti

Aika: 10.3.2010

Paikka: Tampere

Yhteistyössä: Kehitysvammaisten palvelusäätöön Päivätoiminnan ehittämissen hanke.

Aika: 1.-2.9.2010

Paikka: Raution toimintakeskus, Imatra
Yhteistyössä: Satakielten laulu ry.

Säpinää sisällä - koulutus tilauksesta omalle paikkakunnalle!

Järjestämme Säpinää Sisällä -koulutuksia ko-peleisistä tilauksesta. Koulutus kestää kolme tuntia ja sen hinta on tilajalle 300 euroa. Koulutukseen voi osallistua enintään 20 ihmistä kerrallaan. Koulutus on tarkoitettu kaikille kiinnos-tuneille. Jos olet vapaa-ajanohjaaja tai liikunnan ohjaaja, järjestät toimintaa yhdistyksissä, asun-toissa, vanhainkodeissa tai olet muuten vailla uusia virikkeitä vaikka kotiin, niin ota yhteyttä! Kerromme mielellämme lisää: Tanja Tuuria, Aikuis-Malike ja Tiina Siivonen, tina.siivonen@siu.fi tai 040 833 4869

Henkilökohtaisen koskemattomuuden loukkaus on oikeasti iso asia

Kehitysvammaisen, täysi-ikäinen mutta mieleltään 7-vuotias nuori-kainen, 155 senttiä ja risat, ei hal-linnut käyttöönsä bussiyksikköä. Hän tarttui pientä, 8-vuotiaasta tuntematonta tyttöä repun hihnasta kiinni. Hän myös silitti työn hiuksia ja piti häntä ottees-saan kunnes tyttö huusi kovasti apua.

Muutamaa muutakin saman kadun varrella asuvaa tyttöä tuli lähestyttyä tal-ven mittaan samaan tapaan, aina samaan aikaan viikosta, kun herra liikkui yksin lähellä viikottaista terapiapaikkaansa.

Nuorukainen taisi ajatella, että kun-taan vähän höpsötellen. Ei tästä kukaan voi oikeasti suuttua. Tiedote oli julkaistu myös maakunta-lehdessä, mutta poliisi ei koskaan saanut selvitettyä miehen henkilöllisyyttä. Eikä jutun lukeneille vanhemmilkekaan tullut mieleenkään, että tällaisella pelottavalla "miehellä" saatettaisiin tarkottaa hoedän omaa, pyöreäpiirteistä, vekkulia ja köm-pelökökö pientä down-poiikaansa.

Äiti ja isä olivat näistä tilanteista täysin uusia virikkeitä vaikka kotiin, niin ota yhteyttä! puhelinsoitto.

"Polisiasemalta päivää. Teidän poi-

Poliisi tulkitsti asian niin, että poika oli ha-lunnut kontaktia tyttöön ja ilmaisi sen näin. "Lievä pahoinpitely" todettiin syyntakeeto-maan tekemäksi, rangaistusta ei tullut, mutta kotona, koulussa ja terapiassa tietekin pu-huttiin tämän jälkeen paljon siitä, ettei tyt-töihin saa mennä koskemaan. Se on kiusaa-mista, työtön äiti vastasi, että tyttö on antanut anteeksi ja kiittää elokuvalipusta.

Nyt elvastaavasta enää ole kuultu ja aika on kulunut jo yli puoli vuotta.

Palatakseni alun kysymykseen, mitä kaik-kea tässä kohdasikaan? Poika ja tyttö. Ke-hitysvammainen ja tavallinen. Nykymaail-man riskeistä tiedotiset ihmiset ja vanhan iki-ikäisen ajan malliin tyttöjä kiusaava poi-ka. Parrakas, lähes aikuisen miehen kokoi-kenen kroppa ja kropsassa asuva 7-vuotiaan po-jaan mieli.

Kehitysvammaisuuden yksi seuraus ky-kenemättömyys tulkita käyttäytymiskoode-ta ja käyttäytymistä "sovelhaasti" on arvaamatoman suurri asia perheille ja nuorelle itset-leen. Äidin tunteet tällaisessa tilanteessa vaih-televat ääriäladasta toiseen. Jonain hetkenä muistelen sitä, miten apukoulupihan poika omassa lapsuudessa oli koululupihan juok-sutusleikin kohteena ja tekijänä. Häntä pro-voisottiin juoksemaan perään ja kun hän tar-tui kiinni kiusaajaa, kaikilla oli hauskaa ja hiukan tyytysti pelotettavaakin.

Tätä nähneenä en silloin 8-vuotiaana var-maan olisi kovin paljon säikähäntynyt, jos tämä poika olisi tarttunut ja ehkä taruttikin mi-nunkin hihaani kiinni. Eivätkä koulun ope-tajat olisi sitä kovin suurena asiana pitänyt.

Mutta sellaiselle lapselle, joka ei koulus-saan tai lähipiirissään näe kehitysvammai-sia, tilanne on aivan toinen.

Pientä pirullisuutta mieleen tuli, kun mie-tin niitä lukuisia, monimuotoisia ja ilkei-tä toisen henkilökohtaisen koskemattomuuden rajan rikkomisia, joihin niin sanotut ei-vammaiset pojat koulumaailmassa työtöjä kohtaan ovat syyllistyneet? Ja tehtinmä niis-tä rikosilmoituksia?

Eräs ystäväni kertoi tyttärestään, joka oli vasta aikuisena kertonut vanhemmilleen luokkansa pojista, jotka järjestelemälles-sä sopivissa tilanteissa kähmyvät työtöjä tör-keällä tavalla. Huomattavasti törkeämmällä

Mutta nyt oli yksi ahdistelluista tytöis-tä tavannut tämän nuoren miehen uu-destaan. Arvatenkin koulun ja lähipiirin re-aktiitit ja lehtijutut olivat kasvattaneet tyt-töjen pelon melkoisiin mittasuhteisiin heidän sanansa reppuihin ja käsivarsin tarttuvas-sa miehestä oli otettu vakavasti, niin kuin pi-tääkin.

Stispä kun tyttö tapasi nuorukaisen uu-destaan, hän ymmärrettävästi säikähti. Ta-pasihan hän sen miehen, jota aikuisetkin pelkäävät ja vihaavat ja jonka mielessä lie-nee ties minkälaiset aiheet. Ja mikä hänellä on kädessäänkin, köysikö?

Ja kun tyttö peloissaan otti muutaman juoksuaskeleen, poika huomasi tämän ja ot-ti hänsikin askelia kuin juostakseen perään... Tyttö juoksi henkensä edestä, pääsi kuin pääsikin korttovelkeen, kertomaan isälleen, että NYT se mies ajaa minua takaa köyden kanssa...!

Polisiasemalla selvinneen tarinan kolmas näytös alkaa täpötäydestä bussista, jonka kaksi poliisia pysäytti. He hakivat bussista nuoren miehen ja hänet ihmiantaneen isän, joka oli lähtenyt rikoksen tekijään perään.

Nyt poliisi näki, että pojan käsissä oleva köysi oli narusta tehty nukke, jollaisia muun muassa kehitysvammaisissa myydyään. Ei siis ihan köysi!

He näkivät myös, ettei poika aikunut teh-dä työlle pahaan vaan ymmärtämättömyyt-tään oli aiheuttanut pelkoa. Poliisi puhut-ti poika ja vanhempia, jotka kertoivat, ettei pojalla ole tapana hyödä eikä satuttaa ketään - mutta työtöt häntä kiinnostavat, ja aiem-minkin hän on osoittanut sen epäsovival-la tavalla eli halaamalla tuntematonta työtöä.

kuin tämän tarinan nuori mies.

Käytös parani, vasta kun tytöt kokosivat voimansa ja kertoivat asiasta rehtorille. Mut-ta kotiin, saatikka tiedotusvälineisiin, nämä tapahtumat eivät koskaan päätyneet.

Sitten on vielä niitäkin miehiä olemas-sa, jotka ravintolassa käyttävät väkivangosta hyväkseen ja kouraisevat ohli kulkevaa nais-ta ihan mistä kohdasta nyt vain tekee mieli kouraisia. Harjaantunut rikollinen on jo toi-kosalla, kun nainen vastuun kääntyy ja yrittää tajuta, mitä on tapahtunut. Voimaton raivo, kun kukaan lähellä ei nähnyt mitään, nolo-us, hyväksikäytetyksi tuleminen tunne. Saa-ko paha voittoa noin helposti?

Ei, paha ei saa voittoa. Kehitysvammai-selle nuorelle pitää opettaa, mikä on so-pivaa ja mikä ei, vaikkei hänen toimintansa ylläkkään oikean, suunnitelmallisen pahuu-den kategoriaan. Onneksi Suomessa on kun-touttavaa ja soveliaiseen käytöksenkin val-mentavaa koulutusta, jollaiseen tarinan nu-ori mies pääsi.

Joskus hän piirtää kuvia, joissa seikkaillee hahmo pit-unsarvet ja enkelin sädekehä pään päällä, vuoronperään. "Piru" on tuo impul-siivisuus jolle nyt on löytymässä hyviä ilmai-sukanavia: taide, yhteinen ajanvietto kave-reiden kanssa, toimeliaisuus.

Syksy ja talvi ja tulevat vuodet tulevat, ai-kuistuminen aukenee. Ainakin se, miten saa käyttää nuoren kohdalla käyty läpiperusteellisesti ja avoimesti. Muuten sii-tä ei mitään olisi opittukaan - ei nuoritse ei-kä hänen lähipiirinsäkään.

NIMIMERKKI: AIKUISTUVAN NUORUKAISEN ÄITI KUVITUS: KRISTA PARTTI

